Archive of SID

فصـــــلنامه بیـــن المللـــــی قـــانـــون یـــار
License Number: 78864 Article Cod:2021S5D17SH9925001 ISSN-P: 2538-3701

بررسی و تحلیل مقررات و قواعد ارزش گذاری گمرکی ایران براساس قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰

(تاریخ دریافت ۱۳۹۹/۰۹/۱۵، تاریخ تصویب ۱۴۰۰/۰۱/۱۸)

دکتـر بهنـام اسـدی[۱]
استاد دانشگاه

چکیده

ارزش گمرکی کالای وارد شده به معنـای ارزش کـالا از لحـاظ تعلـق حقـوق گمرکـی وعـوارض حاصله برحسب ارزش کالای واردشده می باشد. برای تعیین این ارزش می بایست براسـاس اصـول وقواعدی اقدام گردد که مبنای اصلی تعیین ارزش گمرکی برطبق مقررات سازمان تجارت جهـانی ارزش معاملاتی کالای وارد شده می باشد و در مواردی که نتـوان ارزش گمرکـی را بـراین اسـاس تعیین نمود باید به طور عادی یـک رونـد مشـورت میـان اداره ی گمـرک و واردکننـده بـه منظـور رسیدن به مبنایی جهت ارزش گذاری برطبق سـایر معیارهـای معرفـی شـده درموافقـت نامـه ارزش گذاری گمرکی کالا اقدام گردد. همچنین هیچیک از کشورها مجاز نیستند کـه در تعیـین "ارزش گمرکی" کالای وارداتی، قیمت فروش کالای با منشأ ملـی (تولیـد داخلـی) را مبنـا قـرار داده و یـا قیمت کالا در بازار داخلی کشور صادر کننده و یا قیمت کالا برای صدور به کشور ثالث را مبنـای تعیین "ارزش گمرکی" قرار دهند. همچنـین در ایـن موافقـت نامـه مثـل تمـامی موافقـت نامـه‌هـای

[۱] مدیر عامل و صاحب امتیاز بنیاد علمی آموزشی قانون یار
آدرس ایمیل نویسنده: Drbehnamasadi@yahoo.com
شماره تماس دفتر مرکزی تهران ۰۲۱۶۶۹۷۹۵۱۹ و ۰۲۱۶۶۹۷۹۵۲۶ – شماره تماس دفتر استان کرمانشاه ۰۸۳۳۷۲۹۶۱۳۳

www.SID.ir

Archive of SID

سازمان تجارت جهانی بر ضرورت عدم تبعیض و رعایت شفافیت و برخورداری از حق استیناف در موارد بروز اختلاف تأکید شده و در این زمینه رویه های اجرایی مربوطه را توصیه و تعیین نموده است.

واژگان کلیدی: ارزش گذاری گمرکی، تجارت بین المللی، گمرک، سازمان تجارت جهانی، تجارت کالا

www.SID.ir

Archive of SID

بخش اول: کلیات

در قیمت گذاری ارزش صادراتی کالاهای صادراتی به طور قطع بازار های هدف و ارزش معاملاتی کالاهای مشابه دیگر صادرکنندگان از سایر کشورها به اینه بازارها اهمیت زیادی دارد و مورد توجه ویژه ای قرار میگیرد. همچنین بهای عمده فروشی در درون کشور، هزینه های ارزی که در زنجیره تولید صرف شده و سایر عوامل تعیین کننده به لحاظ بازاریابی کاربرد دارد. کالاهای صادراتی چون عمدتا از حقوق صدوری معاف هستند، بنابراین از این لحاظ در گمرک حساسیتی بروز نمی کند، ولی در هر حال برای استفاده های دیگر، مثلا در زمینه تسهیلات بانکی، جوایز صادراتی، یارانه های صادراتی و همچنین امتیازاتی از قبیل استرداد، واردات در مقابل صادرات، تعهدات ارزی، که ممکن است تعهد ارزی باشد مورد توجه قرار می گیرد. مبنای اصلی ارزش گمرکی کالای وارداتی ارزش معاملاتی می باشد،که عبارت است از قیمت واقعا پرداخت شده یا قابل پرداخت که شامل کل وجهی است که خریدار می بایست آن را پرداخت نماید.

بند اول: روش های تعیین حقوق و عوارض گمرکی

روش های تعیین حقوق وعوارض گمرکی را می توان به طور کلی به سه روش تقسیم بندی نمود: تعیین حقوق وعوارض گمرکی برحسب ارزش،تعیین حقوق گمرکی وعوارض بر حسب واحد وتعیین حقوق وعوارض گمرکی به صورتی مختلط از دو روش قبلی. با توجه به اصول واهداف سازمان تجارت جهانی می توان گفت که روش تعیین حقوق وعوارض گمرکی برحسب ارزش کالای وارداتی به اجرای عدالت وکسب رضایت مندی تجار نزدیکتر می باشد. [1] باتوجه به نقشی که گمرکات در تجارت خارجی کشورها به عنوان خط مقدم نقاط

[1] -http://www.irtr.gov.ir/pages/WTO Agreements

www.SID.ir

Archive of SID

تماس تجاری بر عهده دارند محاسبه حقوق وعوارض گمرکی مورد توجه ودستمایه اختلافات تجاری برای کشورها بوده وهست. کلیه ی عوارض،مخارج ومالیاتهای مقرر از هرنوع (غیراز عوارض متعلق به واردات وصادرات ودیگر مالیاتهای واقع در قلمرو ماده ۳ موافقتنامه عمومی تعرفه وتجارت ۱۹۹۴)که توسط کشورهای عضو دررابطه با ورود یا صدور دریافت می شوند باید از نظر میزان به هزینه تقریبی خدمات ارائه شده محدود بوده ونباید متضمن حمایت غیرمستقیم ازمحصولات داخلی یا وضع مالیات در مورد واردات یا صادرات برای مقاصد مالی باشد.[۱] وضع حقوق وعوارض گمرکی در مورد واردات ودر برخی از کشورها در مورد صادرات می تواند تاثیر قابل ملاحظه ای برجریان داد وستد بازرگانی داشته باشد. بنابراین هرصادر کننده ویا وارد کننده ای شایسته است درباره میزان ونحوه محاسبه این حقوق گمرکی که به عنوان مالیات وصول می گردد اطلاع داشته باشد. [۲] حقوق ورودی را برطبق قوانین ملی می توان برحسب واحد کالا [۳]یا براساس ارزش [۴] آن یا به صورت ترکیبی از دو روش [۵] قبلی تعیین نمود. ارزش گذاری گمرکی [۶] که موضوع موافقت نامه ارزش گذاری گمرکی است به چگونگی تعیین ارزش کالا (کالاهای وارداتی)مربوط می گردد. واضح است که در مورد روشهای دیگر یعنی «واحد کالا » یا «ترکیب دو روش » با بدست آوردن واحد کالا موقع اظهار کالا به گمرک که ازطریق دیدن ویا نمونه برداری ویا بااستناد به اسناد ارائه شده ممکن می باشد ونیازی به موافقت نامه خاص نداشته وفقط در قسمت مربوط به ارزش کالا معیارهای

[۱]-اصول وقواعد ماهوی حاکم برسازمان جهانی تجارت ، پیشین،ص۹۵

[2] -http://www.irtr.gov.ir/pages/WTO Agreements

[3] -ad valorem duty

[4] -specific duty

[5] -Mix duty

[6] -Custom Valuation

www.SID.ir

Archive of SID

موافقت نامه مستند می باشد. برای روشن تر شدن جنبه های گوناگون موضوع ابتدا انواع روشهای تعیین حقوق ورودی وصدوری مورد کنکاش واقع می شود. [1]

بند دوم: روشهای تعیین حقوق گمرکی

الف)تعیین حقوق وعوارض گمرکی برحسب ارزش

ارزش گذاری گمرکی یک روش است که برای تعیین ارزش گمرکی کالای وارداتی به کار می رود.بنابراین چنانچه نرخ برحسب ارزش کالا باشد ارزش گمرکی برای تعیین و وصول حقوق وعوارض متعلق به کالای وارداتی ازجنبه اصلی واساسی برخوردار می باشد. لذا بدست آوردن این ارزش پایه ای هم برای تاجران وهم ارادت گمرک دارای اهمیت بسیاری است. در روش گفته شده که به طور مستقیم تابعی از میزان ارزش کالای وارد شده است وبرپایه آن محاسبه می گردد. دراین روش،ارزش گمرکی کالا درنرخ های تعیین شده مضروب شده وحقوق و عوارض متعلق به کالای (وارداتی)معین می گردد.[2]

ب)تعیین حقوق گمرکی وعوارض برحسب واحد

چنانچه حقوق وعوارض برحسب واحد کالا مورد نظر باشد حقوق گمرکی وعوارض حاصله، واحد متعارف کالا که در ادارات گمرک با رویت فیزیکی یا به استناد اسناد ارائه شده بدست می آید،تعیین می شود. [3] برای نمونه برای هر واحد کالای وارداتی مبلغ ۵۰۰۰به عنوان عوارض گمرکی محاسبه می گردد،ولی به اعتبار این نرخ واحدی حقوقی،نباید از امر مهم

[1] -http://www.irtr.gov.ir/pages/WTO Agreements

[2] -برطبق مقررات صادرات و واردات اکثر کشورها از جمله ایران ماخذ دریافت حقوق و عوارض متعلق به کالای وارداتی به استثنای موارد خاص، ارزش کالای وارده می باشد .

[3] -دربرخی موارد وزن کالای وارد شده از جهان مختلف ملاک عمل می باشد .

www.SID.ir

Archive of SID

ارزش گذاری که مقاصد مهم ومتعدد دیگری از تعیین آن موردنظر گمرک است غافل بمانـد. بنابراین مشخص کردن ارزش در گمرک همواره دارای اهمیت است.

ج)تعیین حقوق وعوارض گمرکی به صورتی مختلط از دو روش قبلی

دراین روش دوشیوه فوق با هم به کـار گرفتـه مـی شـود وعـلاوه بروصـول حقـوق و عـوارض گمرکی براساس درصد معین ازارزش کـالا،مبلغ معینـی نیـز بـه ازاء هرواحـد کـالای وارداتـی گرفته می شود. [1] مثلا"۵درصد ارزش کالای وارداتی به علاوه ۵۰۰۰ دلار بـه ازای هرواحـد از کالا – همچنین از این روش می توان برای تعیین حداقل یا حداکثر سطح حمایـت نیـز اسـتفاده کرد. مثلا ۵درصد ارزش کالا به شرط آنکه از ۵۰۰۰ دلار در هر واحد کمتـر یـا بیشـتر نشـودیا ۵۰۰ دلار در هر تن یا ۵درصد هرکدام که بیشتر یا کمتر باشد (بنا به مـورد حمایـت)بـا انـدک استثنائاتی اکثر کشورها حقوق وعوارض گمرکی را برحسب ارزش تصویب می کنند.سه دلیـل قابل ذکر دراین زمینه وجود دارد:

اولا: برای مقامات گمرکی آسانتر است کـه حقـوق وعـوارض قابـل وصـول را براسـاس ارزش محاسبه کنند تابرحسب مقدار که برمبنـای کمیـت کـالا تعیـین مـی گـردد وبدسـت آوردن آن مستلزم توزیع وشمارش است.

ثانیا: وضع حقوق وعـوارض برحسـب ارزش منصـفانه تـر از تعیـین حقـوق وعـوارض برحسـب مقدار است زیرا برحسب مرغوبیت کالا،محصولات ارزانتر هزینـه تعرفـه ای کمتـر وبـه کـالای گرانتر هزینه بالاتری تعلق می گیرد. بـرای نمونـه عـوارض برحسـب واحـد بـه میـزان ۴۰۰ دلار درلیتر برمبنای ۵۰٪ درصد مالیات است برای یک بطری جیوه یک لیتـری بـه ارزش ۸۰۰دلار و

[1] - http://www.irtr.gov.ir/pages/WTO Agreements-products-origin rules

www.SID.ir

Archive of SID

۲۰ درصد برای جیوه گرانتر یک لیتری که قیمت آن ۲۰۰۰ دلار است.درحالی که حقوق وعوارض برحسب ارزش به میزان ۱۰٪به معنای ۸۰دلار وبرای محصول گرانتر ۲۰۰دلار می باشد.

ثالثا: درمذاکرات بین المللی درمورد کاهش تعرفه ها چنانچه حقوق وعوارض برحسب ارزش اعلام گردد مقایسه سطح تعرفه ها ومذاکره برای کاهش آنها بسیار سهل تر است. [۱]

بند سوم: شیوه های ارزش گذاری تا انعقاد موافقت نامه ارزش گذاری گمرکی

ارزش گذاری کالای وارداتی درگمرک برای وصول حقوق وعوارض گمرکی تا پیش از انعقاد موافقت نامه ارزش گذاری گمرکی درسازمان تجارت جهانی از معیارهای گوناگونی تبعیت کرده است. این معیارها به ترتیب درموافقت نامه عمومی تعرفه وتجارت گات،کنوانسیون ارزش گذاری کالا برای مقاصد گمرکی که به تعریف بروکسل از ارزش گمرکی معروف است وسرانجام مجموعه مقررات ارزش گذاری دورتوکیو که در واقع مبنای موافقت نامه ارزش گذاری گمرکی درسازمان تجارت جهانی است یک مسیر تحولی راطی کرده است که عبارتند از [۲]:

بند چهارم: ارزش گذاری گمرکی کالا درگات

درماده ۷گات،اصول کلی مورد نیاز برای یک نظام بین المللی ارزش گذاری تعیین شده است. مطابق بند الف این ماده ارزش گمرکی کالای وارداتی باید براساس ارزش واقعی کالای وارداتی موضوع ارزش گذاری حقوق وعوارض گمرکی یا کالای مشابه مبتنی باشد ونباید

[۱]- اسفندیار امیدبخش مرکز تجارت بین المللی ودبیرخانه مشترک المنافع راهنمای تجاری دوراروگوئه ،موسسه مطالعات وپژوهشهای بازرگانی ، ۱۳۷۵،ص۱۱۶

[2] -Kumar Ratnesh/Op.Cit/p.48

www.SID.ir

Archive of SID

براساس ارزش کالای دارای منشاء ملی یا ارزشهای ساختگی یا دلخواه استوار گردد. به علاوه به موجب بند ب «ارزش واقعی بایدقیمتی باشد که این کالای مشابه درزمان و مکان تعیین شده درقوانین کشور وارد کننده به آن قیمت فروخته یا جهت فروش به جریان عادی تجارت، تحت شرایط رقابتی کامل عرضه می شود.تاحدی که قیمت این کالا یا کالای مشابه برحسب مقدار درمعامله ای خاص تعیین می گردد، قیمت مورد رسیدگی باید همواره:

۱)مقادیرقابل مقایسه مرتبط گردد.

۲)مقادیری که برای وارد کنندگان نامطلوب ترا زمقادیری نباشد که حجم بیشتری از کالای مزبور در تجارت میان کشورهای صادرکننده ووارد کننده فروخته می شود. »[۱] بالاخره براساس بند ج این ماده «هنگامی که ارزش واقعی طبق بند ب قابل تقویم نباشد ارزش گمرکی باید درنزدیک ترین معادل قابل تقویم چنین ارزشی مبتنی می باشد [۲]»گرچه ماده ۷ تعریفی از ارزش واقعی بیان می دارد (به شرحی که گفته شد)ولی درعین حال امکان استفاده از روشهای بسیار گوناگون برای ارزش گذاری کالا را باز می گذارند.

بند پنجم: ارزش گذاری طبق کنوانسیون بروکسل

این کنوانسیون در ۲۸ ژانویه ۱۹۵۳ لازم الاجرا شد و از این تاریخ حقوق وعوارض گمرکی دربسیاری از کشورها برطبق تعریف این کنوانسیون از ارزش محاسبه می گردید. طبق این

[۱] –مسعود طارم سری، بررسی لایحه امورگمرکی از دیدگاه مقررات سازمان جهانی تجارت،به سفارش انجمن علمی بازرگانی، ۱۳۸۴،ص ۳۵

[۲] –اسفندیار امیدبخش ومسعود طارم سری آشنایی باموافقت نامه عمومی تعرفه وتجارت گات ،موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی ۱۳۸۳ص ۲۳۰

www.SID.ir

Archive of SID

روش قیمت عادی بازار [1] به عنوان قیمتی است که «کالا دریک بازار آزاد میان خریدار وفروشنده مستقل ازیکدیگر به آن قیمت معامله می گردد» بنابراین قیمت مزبور برای تعیین ارزش کالا به منظور اخذ حقو ق وعوارض گمرکی به عنوان مبنای محاسبه قرار می گیرد. دراین روش تنها انحرافات واقعی از این قیمت به طور کامل درنظر گرفته می شد که ارزش اظهار شده توسط صاحب کالا بیش از فهرست ارزشهای تعیین شده بود. درغیر اینصورت وقتی ارزش تعیین شده بیشتراز ارزش اظهار شده بوداین انحراف حداکثر تا ۱۰٪ موردقبول واقع می شد. روش فوق نارضایتی شدیدی را در میان تجار به وجود آورد،چراکه تغییرات قیمت و تفاوت قیمت ناشی از مزیت های بنگاه را تازمانی که فهرست قیمت های ملی توسط مقامات گمرکی دوره های زمانی معین تعدیل نمی شد،به هیچ وجه درنظر گرفته نمی شد. به علاوه قیمت محصولات جدید وکمیاب اغلب درفهرست قیمت ها وجود نداشت وبنابراین بدست آوردن «ارزش تجاری» درمورد آنها دشوار می نمود. برهمین اساس تعدادی از کشورها از جمله ایالات متحده هرگز به عضویت کنوانسیون بروکسل درنیامدند ولذا این روش ارزیابی تبعیت نمی کردند. به این ترتیب آشکار شد که روش ارزش گذاری هماهنگ تری مورد نیاز است تا بتواند نظامهای همه کشورها درزمینه ارزش گذاری گمرکی را دربر می گیرد. [2]

بند ششم: ارزش گذاری گمرکی کالا درمقررات دور توکیو

عملا تا تاسیس سازمان تجارت جهانی نظام ارزش گذاری گمرکی دربسیاری از کشورها بر کنوانسیون بروکسل مبتنی بود،اما مذاکرات دور توکیو درسال ۱۹۷۹ که برپایه ماده ۷ گات انجام پذیرفت،منتهی به تصویب روش ارزش گذاری گمرکی دیگری شد که با کنوانسیون بروکسل تفاوت های قابل توجهی داشت. قیمت گذاری در کنوانسیون مزبور بریک مفهوم

[1] -normal market price
[2] -www.wcoomd.org lielen/about us/c he 5-ang.pdf

www.SID.ir

Archive of SID

ذهنی استوار [1] است وکالای وارداتی دارای قیمتی است که مقامات گمرک می توانند آنرا از جمله با درنظر گرفتن چگونگی رابطه میان وارد کننده وصادرکننده واطلاعات موجود راجع به قیمت کالاهای همسان یا مشابه تعیین کنند. درمقابل مفهوم ارزش گذاری درمجموعه مقررات دور توکیو برمفهوم عینی [2] مبتنی است بر طبق این مقررات، به گونه ای دقیق قیمتی را که باید درتشخیص ارزش کالای وارداتی در نظر گرفته شود،تعیین می گردد. قاعده اساسی وبنیادی دراین موافقت نامه عبارت است از آن که گمرک باید به طور معمول «قیمت پرداختی یاقابل پرداخت » توسط وارد کننده درمعاملات مورد ارزش گذاری را به عنوان «ارزش واقعی» کالا به عنوان مبنای وصول حقوق وعوارض گمرکی بپذیرد.با تصویب این مجموعه مقررات در دورتوکیو [3] که اجرای آن جنبه داوطلبانه واختیاری داشت، شمارزیادی از کشورهای درحال توسعه براین اعتقاد بودند که اجرای قاعده فوق در مورد ارزش معاملاتی بجز،درمورد حالتهایی که در مقررات مذکور برشمرده شده است، می تواند برای ادارات گمرکات آنها مسائل ومشکلاتی درارتباط با رویه های پذیرفته شده توسط تجار،که قیمت کالای وارداتی راعمدا کمتر ازآنچه است،اعلام می دارند تا حقوق و عوارض کمتری بپردازند،پدید آورند.به همین دلایل نرخ حقوق گمرکی وضع شده درچنین کشورهایی به جزدلایل حمایتی،درمقایسه با کشورهای توسعه یافته همواره بالاتر بوده است. [4] این ملاحظات سبب شد که شمارزیادی از کشورهای درحال توسعه تصمیم بگیرند که از قبول مجموعه مقررات دور توکیو درمورد ارزش گذاری خود داری نمایند. [5]

[1] -notional concept
[2] -positive concept
[3] -The tests of the Tokyo Roind Agreements
[4] -http://www.irtr.gov.ir/pages/WTO Agreements
[5] -UNCTAD,mull ateral Trade Negoa o ns (Geneva UNCTAD,2004)

www.SID.ir

Archive of SID

بند هفتم: مذاکرات دور اروگوئه وموافقت نامه ارزش گذاری گمرکی کالا

مجموعه مقررات دورتوکیو در مورد ارزش گذاری گمرکی علیرغم عدم استقبال کشورهای در حال توسعه عضو گات،درقالب یک موافقت نامه توسط بیش از ۴۰کشور طرف متعاهد گات[1] امضا شد که رعایت آن صرفا در روابط فی مابین همان کشورها جنبه الزام آور داشت. تااین که دردور بعدی مذاکرات تجاری گات که درسالهای ۱۹۹۳-۱۹۸۶ در اروگوئه برگزار شد،مقررات مذکور بااصلاحاتی که درآن بوجود آمد درقالب یکی از موافقت نامه های الزام آور که کلیه اعضای گات سابق وبعدا اعضای سازمان تجارت جهانی که درقالب بسته واحد از تعهدات، متعهد به قبول آن بودند،مورد قبول واقع شد که بعضا تفاوت هایی با مقررات دور توکیو داشت. درخصوص تفاوتهای مجموعه مقررات دورتوکیو با مفاد«موافقت نامه ارزش گذاری گمرکی»که اسم اصلی آن «موافقت نامه اجرای ماده ۷گات [2]»می باشد باید گفت که مقررات دورتوکیو اختیارات گمرک برای رد ارزش معاملاتی رابسیار محدود می کرد. به موجب مقررات دورتوکیو مواردی که گمرک می توانست ارزش معاملاتی اعلام شده از سوی واردکننده را رد کند عبارت بودند از:

الف-درمواردی که هیچ فروشی وجود ندارد

ب-درمواردی که خریدار درعرضه یا استفاده از کالا با محدودیت هایی روبه رو است.درصورتی که قرارداد فروش محدودیت هایی بر استفاده یا عرضه کالا ها اعمال نماید،لزوما ارزش معاملاتی پذیرفته نخواهد شد بجز در موارد زیر

[1]-ازمیان کشورهای فوق فقط ۱۱کشور درزمره کشورهای درحال توسعه بودند.

[2] -Agreement on Implementao n of Arc le VII of GATT 1994/Agreement on customs valuation

www.SID.ir

Archive of SID

۱-محدودیت به موجب قانون وضع شده باشد (مثلا الزامات بسته بندی)

۲-محدودیت درمورد حوزه جغرافیایی که ممکن است کالا در آن جا فروخته شود (مثلا قرارداد توزیع که فروش را به کشورهای اروپایی محدود می کند.)

۳-محدودیت ارزش کالا را تحت تاثیر قرار ندهد (مثل محدودیت مدل جدید وارد شده باید قبل ازموعد خاصی فروخته شود)[1]

ج-هنگامی که فروش یا قیمت تابع شرایط است که در آن نمی توان ارزش راتعیین نمود (مثلا فروشنده قیمت کالای وارداتی را بااین شرط تعیین کند که خریدار کالاهای دیگری را خریداری نماید)

د-هنگامی که بخشی ازعواید فروش مجدد به وسیله خریدار به فروشنده تعلق می گیرد.

ه-درموردی که خریدار وفروشنده با یکدیگر ارتباط دارند واین رابطه برقیمت تاثیر بگذارد

این مسئله موردتوجه شمار زیادی از کشورهای درحال توسعه قرار گرفت آنها توجه داشتند که قاعده مزبور، به طور ناصحیح مانع ادارات گمرک آنها برای مقابله با رویه تجاردرارزش گذاری کمتر از قیمت واقعی کالا های وارداتی به منظور کاهش حقوق گمرکی متعلقه خواهد بود که به آن اشاره شد.

درنتیجه ابتکار عمل این دسته از کشورها درخلال دور اروگوئه تصمیم راجع به «مواردی که ادارات گمرک مواردی دارند تا درخصوص صحت یا دقت ارزش اعلامی تردید وجود دارد که تحت عنوان «تصمیم راجع به انتقال بااثبات » نیز شناخته می شود اتخاذگردید ودرواقع

[1] - http://www.irtr.gov.ir/pages/WTO Agreements

www.SID.ir

Archive of SID

خلاء موجود در مقررات دور توکیو را پر می کند واختیارات گمرک را در مورد عدم پـذیرش ارزش معاملاتی افزایش مـی دهـد. بنـابراین بـرخلاف مقـررات دورتوکیـو کـه درصـورتی کـه گمرک ارزش معاملاتی اعلامی وارد کننده را رد می کرد با رمسئولیت اثبات به عهده گمرک قرار می گرفت بنابرتصمیم متخذه در دوراروگوئه هنگامی که گمرک بر پایه اطلاعـات راجـع به قیمت ها یاسایر داده های موجود دلایلی داشت تا درمورد صحت یا دقـت اسـنادی کـه وارد کنندگان درپشتیبانی از اظهارنامه ارئه داده اند تردید کند بـار اثبـات را برعهـده وارد کننـدگان قرار می دهد. [1] برای تضمین این امر که گمرک ارزش معاملاتی را دراین موارد برمبنای عینـی رد می نماید، موافقت نامه جدید تصریح می کند که بایـد درقـوانین ملـی برخـی حقـوق بـرای وارد کنندگان درموارد زیر درنظر گرفته شود:

۱)درمواردی که گمرک در خصـوص صـحت یـا دقـت ارزش اعلامـی تردیـد مـی کنـد وارد کنندگان باید حق داشته باشند تاتوضیحاتی به انضمام اسناد یا سایر مدارک را برای اثبـات ایـن مطلب که ارزش اعلامی آنها بازتاب صحیح کالاهای وارداتی است ارائه دهند.

۲)اگر گمرک با توضیحات ارائه شده قانع نشود واردکنندگان باید حق داشته باشند از گمـرک درخواست کنند که کتبا دلایل تردید درخصـوص صـحت یـا دقـت ارزش اعلامـی را بـه آنهـا اعلام کنند. درهرحال این شرط با درنظرگرفتن حق تقاضای تجدید نظرنسبت به تصمیم متخـذه ازمقامات بالاتر درمراجع اداری درگمـرک یـا حتـی درمراجـع قضـایی بـرای حمایـت ازمنـافع واردکنندگان درنظر گرفته شده است. [2]

[1] -www.wcoomd.org lielen/about us/c he 5 –ang .pdf

[2] -مرکزتجارت بین المللی ودبیرخانه مشترک المنافع ، راهنمایی تجاری دور اروگوئه ،پیشین ص ۱۲۱،۱۱۹

www.SID.ir

Archive of SID

بخش دوم: مقررات ارزش گذاری گمرکی کالا درسازمان تجارت جهانی

مجموعه مقررات دورتوکیو درمورد ارزش گذاری گمرکی کالا درجریان مذاکرات دور اروگوئه جای خود را به موافقت نامه اجرای ماده ۷ گات ۱۹۹۴ یا موسوم به موافقت نامه ارزش گذاری گمرکی داد. [1]

بند اول: ماده ۷ موافقت نامه عمومی تجارت کالا وخدمات ۱۹۹۴

این ماده درپنج بند چارچوب کلی رفتار اعضا درخصوص ارزش گذاری گمرکی راترمیم می نماید.

۱) اعضا وصول کلی ارزش گذاری مقرر دربندهای ذیل از این ماده را مورد تایید قرار می دهند ومتعهد می شوند در مورد تمامی محصولات مشمول حقوق وعوارض یا دیگر هزینه ها یا محدودیت های وارداتی وصادراتی مبتنی برارزش ویابه هرترتیب تنظیم شده برمبنای ارزش به این اصول عمل نمایند.به علاوه آنها بنابر درخواست هر عضو دیگری،عملکرد هریک ازقوانین یا مقررات خود در مورد تعیین ارزش گمرکی را باتوجه به این اصول بررسی وبنابر درخواست عضو گزارشات لازم در مورد اقدامات انجام شده را انجام دهند.

۲) الف)ارزش گمرکی کالای وارداتی می بایست برارزش واقعی کالای وارداتی موضوع تعیین حقوق وعوارض گمرکی ویا کالای مشابه مبتنی باشد ونباید برارزش کالای دارای منشاء ملی ویا ارزشهای دلخواه وموهوم استوارگردد.

ب)«ارزش واقعی » باید قیمتی باشد که کالای مورد نظر یا مشابه درزمان ومکان تعیین شده توسط قوانین کشور وارد کننده،درجریان عادی تجارت وتحت شرایط رقابت کامل به آن

[1] -Kumar Ratnesh/op.cit/p.28

www.SID.ir

Archive of SID

قیمت فروخته یا پیشنهاد فروش آن داده شود. تا حدی که قیمت این کالا یا کالای مشابه بر حسب مقدار درمعامله ای خاص تعیین می گردد. قیمتی که درنظر گرفته خواهد شد باید به طورثابت بایکی از مقادیر ذیل مرتبط باشد.[1]

۱)مقادیر قابل مقایسه

۲)مقادیری که برای واردکنندگان مطلوب تر ازمقادیری باشد که درآنها حجم بیشتری از کالای مزبور درتجارت میان کشورهای صادرکننده و وارد کننده فروخته می شود.

ج)هنگامیکه ارزش واقعی طبق قسمت (ب) این بند قابل تعیین نباشد،ارزش گمرکی باید به نزدیک ترین معادل قابل تعیین برای ارزش واقعی مبتنی باشد.

۳) در ارزش گمرکی کالا هیچ محصول وارداتی،نباید مبلغ مالیات داخلی قابل اعمال درکشور مبدا یا صادرکننده که محصول وارداتی مزبور از آن معاف بوده است یا با استرداد آن مورد بخشودگی قرارگرفته یا خواهد گرفت، گنجانده شود. [2]

۴)الف)به استثنای موارد این بند،اگر دراجرای بند دوم این ماده عضوی مجبور گردد قیمت اظهار شده به پول کشوری دیگر را به پول خود تبدیل کندنرخ تبدیل درنظر گرفته شده برای هر ارز مورد بحث باید برارزش برابری تعیین شده طبق اساس نامه صندوق بین المللی پول یا نرخ ارز مورد تایید صندوق یا برارزش برابر تعیین شده براساس موافقت نامه ویژه منعقده ماده ۱۵ گات ۱۹۹۴ مبتنی باشد.

[1] - http://www.irtr.gov.ir/pages/WTO Agreements
[2] -http://www.irtr.gov.ir/pages/WTO Agreements-products-protections.asp

www.SID.ir

Archive of SID

ب)درمواردی که چنین ارزش برابری ای تعیین نشده باشد نرخ تبدیل باید به گونـه ای انتخـاب شود که واقعا ارزش جاری پول مزبور را منعکس کند.

ج)هیچ چیز دراین بند به گونه ای تفسیر نخواهد شد که عضوی را ملزم سـازد روش تبـدیل ارز برای مقاصد گمرکی را که درتاریخ این موافقت نامه درسرزمینش قابل اعمال است به گونه ای تغییر دهد که موجب افزایش کلی میزان عوارض گمرکی گردد.[1]

۵) مبانی وروشهای تعیین ارزش محصولات مشمول حقوق وعوارض گمرکـی یـا هزینـه هـا یـا محدودیت های دیگر که برارزش مبتنی بود یا به طریقی براساس ارزش تعیـین مـی شـوند بایـد ثابت بوده وبه نحو مقتضی به اطـلاع عمـوم برسـند تـا بازرگانـان بتواننـد باداشـتن حـدمعقول از اطمینان ارزش گمرکی را برآورد نمایند.[2]

بند دوم: موافقت نامه ارزش گذاری گمرکی

برخلاف تفاوت هایی که درگذشته اشاره شد این موافقت نامه اساسـا همـان مجموعـه مقـررات ارزش گذاری دردورتوکیو است که:

اولا:تنها ناظر برارزش گذاری کالاهای وارداتـی از لحـاظ مشـخص نمـودن حقـوق وعـوارض متعلقه براساس ارزش چنین کالاهایی است.

ثانیا:دراین موافقت نامه تعهداتی برای ارزش گذاری گمرکی به منظور تعیین حقوق و عـوارض صادراتی یامدیریت سهمیه ها براساس ارزش کالا به چشم نمی خورد.

[1]-اسناد حقوقی سازمان جهانی تجارت پیشین ،ص ۷۱۱

[2] - -http://www.irtr.gov.ir/pages/WTO Agreements

www.SID.ir

Archive of SID

ثالثا: در آن هیچ گونه شرایطی برای ارزش گذاری کالا برای وضع مالیات درداخل یا اعمال کنترل های ارزی مشاهده نمی شود.بنابراین محدوده تعهدات بین المللی الزام آور درقالب این موافقت نامه اعمال معیارهای ارزش گذاری گمرکی مقرر دراین موافقت نامه صرفا برای کالای وارداتی می باشد. هرنوع استفاده یا تسری مقررات موافقت نامه مذکور به سایر موارد صرفا به قوانین داخل کشورها مربوط بوده ودر شمول الزامات ومقررات سازمان تجارت جهانی نیست. [1]

بند سوم: روش های ارزش گذاری گمرکی کالا

براساس قوانین سازمان تجارت جهانی شش روش اصلی برای تعیین ارزش کالای وارداتی معین گردیده است که مهترین وپایه ای ترین آنها براساس ارزش معاملاتی می باشد که بر مبنای مدارکی دال برانجام معامله (فاکتور فروش) وموارد اظهار شده از سوی وارد کننده،تعیین می گردد ودرصورت تردید در مورد ارزش اعلامی،مشخص وارد کننده می بایست درمورد صحت ارزش اعلامی ادارات گمرک را متقاعد نماید.

بند چهارم: اصل پایه ای برای ارزش گمرکی، ارزش معاملاتی (روش اولیه)

موافقت نامه ارزش گمرکی مقرر می دارد که ارزش گمرکی بجز در اوضاع واحوال معین شده باید برقیمت واقعی کالا منطبق گرد که غالبا درفاکتور فروش مشخص شده است. این قیمت به انضمام تعدیلاتی که از بابت عوامل مذکور در ماده ۸ موافقت نامه ارزش گذاری گمرکی است، صورت می گیرد.

الف)درتعیین ارزش گمرکی طبق ماده ۱ موافقت نامه ارزش گذاری گمرکی موارد زیربه قیمت واقعا پرداخت شده یا قابل پرداخت برای کالای وارد شده افزوده خواهد شد:

۱- مبالغ زیر،تا اندازه ای که خریدار متقابل شده اما درقیمت پرداخت شده یا قابل پرداخت برای کالا منظور نشده است.

[1] - http://www.irtr.gov.ir/pages/WTO Agreements-products

www.SID.ir

Archive of SID

۱،۱- حق العمل دلالی، جز حق العمل خرید.

۱،۲-هزینه محفظه هایی که برای مقاصد گمرکی چنان تلقی شود که با کالای موضوع بحث یک کاسه است.

۱،۳-هزینه بسته بندی چه از لحاظ نیروی کار یا مواد مورد استفاده [۱]

ب)ارزش کالاها وخدمات،زیرا که به نحو مناسب سرشکن شده اند،در موردی که خریدار آنها را به طور رایگان یا به قیمت تخفیفی برای استفاده درزمینه تولید وفروش صادراتی کالای وارد شده به طور مستقیم یا غیرمستقیم تامین می کند. تا آن اندازه که چنین ارزشی در قیمت واقعا پرداخت شده یا قابل پرداخت منظور نشده باشد.

۱- مواد،اجزا تشکیل دهنده قطعات،واقلام مشابهی که در کالای وارد شده ترکیب گردید است.

۲-ابزارها،حدیده ها،قالبها،اقلام مشابهی که در تولید کالای وارد شده مورد استفاده قرار گرفته است.

۳-مواردی که درتولید کالای وارد شده مصرف شده است. [۲]

۴-کارهای مهندسی،تکمیلی،هنری،طراحی ونقشه ها وطرحهای که درجای دیگری غیر از کشور وارد کننده کالا برعهده گرفته شده است. وبرای تولید کالای وارد شده لازم است. [۳]

ج)حق امتیازها و وجوه اخذ پروانه ها، مربوط به کالایی که ارزش گذاری می شود وخریدار باید به عنوان یک شرط فروش کالایی که ارزش گذاری می شود آنها را بطوط مستقیم یا غیر

[1] - http://www.irtr.gov.ir/pages/WTO Agreements-products
[2] -http://www.irtr.gov.ir/pages/WTO Agreements-products-protections.asp
[۳]-اسناد حقوقی سازمان جهانی تجارت ،پیشین ۲۷۹

www.SID.ir

Archive of SID

مستقیم پرداخت نماید تا آن اندازه که این حق امتیازها ووجوه درقیمت واقعا پرداخت شده منظور نشده باشد.

د)ارزش هربخشی از عایدات فروش مجدد،واگذاری یا استفاده بعدی از کالای وارد شده که به طورمستقیم یا غیر مستقیم به فروشنده تعلق می گیرد.

ه)هر عضو،درتدوین قوانین خود مقرر خواهد داشت که موارد زیر به صورت کلی یا جزئی درارزش گمرکی منظور گردند، یا در آن درنظر گرفته نشوند.

۱-هزینه حمل ونقل کالای وارد شده به بندر یامحل ورود.

۲-مخارج بارگیری،تخلیه وجابجایی مرتبط با حمل ونقل کالا ی وارد شده به بندر یامحل ورود.[1]

۳-هزینه بیمه

و)افزایش موارد به قیمت واقعا پرداخت شده یا قابل پرداخت طبق این ماده تنها برمبنای داده های واقعی وکمیت پذیر صورت خواهد گرفت.درتعیین ارزش گمرکی،جز موارد مقرر دراین ماده هیچ چیز به قیمت واقعا پرداخت شده یا قابل پرداخت افزوده نخواهد شد. معادل «ارزش معاملاتی [2]» است که نخستین وپایه ای ترین روش ارزش گذاری درموافقت نامه به حساب می آید. بنابراین درارزش معاملاتی قیمت واقعا پرداخت شده یا قابل پرداخت کلی مبلغی است که خریدار به فروشنده یا به نفع فروشنده ازبابت کالای وارداتی می پردازد وهمه مبالغ پرداختی خریدار به فروشنده یا توسط خریدار به شخص ثالث برای انجام تعهد فروشنده،به عنوان شرط

[1] - http://www.irtr.gov.ir/pages/wto-agreements-products
[2] - Transaction value

www.SID.ir

Archive of SID

فروش کالای وارداتی راشامل می شود.قیمت واقعا پرداخت شده یا قابل پرداخت عبارت است از کل وجهی که خریدار می بایست برای کالاهای واردشده به فروشنده یـا بـه نفـع او بپـردازد. بنابراین نیازی نیست که پرداخت مزبور ضرورتا به شکل انتقـال پـول صـورت گیـرد. پرداخـت رامی توان با اعتبارات اسنادی با دیگر اسناد قابل انتقال به عمل آورد ویا می تواند به شکل کلی ویا جزیی صورت گیرد.قیمت واقعا پرداخت شده اشاره به قیمت کـالای وارد شـده دارد. پـس انتقال سودسهم یا دیگر وجوه از خریدار به فروشنده که بـه کـالای وارد شـده ارتبـاطی نداشـته باشد بخشی از ارزش گمرکی محسوب نمی شود. [1]

بخش سوم: شرایط لازم برای اعمال روش ارزش معاملاتی

به منظور این که ارزش گمرکی کالا برمبنای ارزش معاملاتی محاسبه گردد لازم اسـت شـرایط زیر محقق شود:

الف)وجود مدارکی دال برانجام معامله

درگام نخست لازم است مدارکی که حـاکی از انجـام فـروش صـادراتی کـالا بـه کشـور وارد کننده باشد،ارائه گـردد. ایـن مـدارک میتوانـد فـاکتور فـروش، قـرارداد بیـع و سـفارش خریـد وموارد ی از این دست باشد.

ب)عدم محدودیت درمورد واگذاری کالا به خریدار

همچنین هیچ گونه محدودیتی درزمینـه واگـذاری یـا اسـتفاده از کـالا توسـط خریـدار بجـز در موارد زیر وجود نداشته باشد:

[1] – اسناد حقوقی سازمان جهانی تجارت پیشین ،ص ۲۸۰

www.SID.ir

Archive of SID

۱- محدودیت های مقررشده توسط قانون درکشور وارد کننده

۲- محدودیت های ناظر بریک محدوده جغرافیایی خاص که کالا درآن جا می تواند مجددا به فروش می رسد.

۳- محدودیت هایی که اساسا برارزش کالا اثر نمی گذارد [۱]

ج)عدم وجود شرایط اضافی در مورد قیمت یا فروش

درمحاسبه ارزش معاملاتی نباید فروش کالا یا قیمت آن مشمول شرایط وملاحظاتی گردد که به خاطر آن نتوان کالای موضوع ارزش گذاری راتعیین قیمت کرد، ذکر مثالهای زیرخالی از لطف نمی باشد:

۱- فروشنده قیمت کالای وارداتی را مشروط به آن کند که خریدار کالای دیگری را نیز به مقادیر تعیین نشده خریداری کند.

۲- قیمت کالای وارداتی بستگی به قیمت یاقیمت هایی داشته باشد که خریدار کالای وارداتی، کالاهای دیگری را به فروشنده کالای وارداتی می فروشد.

۳- قیمت برمبنای شکلی ازپرداخت قرار گرفته باشد که برای کالای وارداتی غیرمعمول میباشد. مانند موردی که کالای ورداتی،کالای نیمه تمامی است که فروشنده بدان شرط آن را عرضه می کند که مقدار مشخص از کالای تمام شده را دریافت کند.

د)کامل بودن قیمت کالای فروخته شده مگر در موارد خاص

[1] -kumar Ratnesh/op.cit/p.58

www.SID.ir

Archive of SID

درارزش گـذاری رای کـالای وارداتـی نبایـد هـیچ بخشـی ازعایـدات حاصـل از فـروش مجدد،واگذاری یا استفاده بعدی خریدار از کالا به طور مستقیم یا غیرمستقیم به فروشـنده تعلـق می گیردمگر آنکه بتوان مطابق مقررات ماده۸ (موافقـت نامـه ارزش گـذاری گمرکـی) تعـدل مناسب در قیمت بدست آورد. [1] دراین رابطه باید اطلاعـات کـافی وجـود داشـته باشـد تـابتوان تعدیل های خاصی را طبق ماده ۸ درقیمت پرداختی (قابل پرداخت) اعمال نمود مانند:

۱- حق العمل ودلالی، به جز دلالی خرید کالا.

۲- هزینه محفظه هایی که درمحاسبه برای منظور های گمرکی محـرز مـی گـردد کـه بـا کالای مورد ارزگذاری باید یکی شود.

۳- هزینه بسته بندی چه از لحاظ نیروی کار یا مواد مورد استفاده.

۴- ارزش کالاها وخدمات مشخص که به نحو مناسبی سرشکن شده است.

۵- حق امتیاز ها و وجوه اخذ پروانه مربوط به کالایی که ارزش گذاری می شود واجبـارا باید توسط خریدار پرداخت گردد، بجزآنکه قبلا در بهای صادراتی منظور و درقالـب "ارز ش معاملاتی " عرضه شده باشد.

۶- ارزش هر بخشی از عایدات فروش مجدد واگذاری شده یـا اسـتفاده بعـدی ازکـالای وارداتی که به طور مستقیم یا غیر مستقیم به فروشنده تعلق می گیرد.

۷- هزینه حمل ونقل،بیمه ومخارج مرتبط تا محل ورود

[1]-موافقت نامه ارزشگذاری گمرکی قسمت ج از بند ۱ ماده ۱

www.SID.ir

Archive of SID

درهرحال هزینه هایی که پس از ورود به کالا تعلق می گیرد عبارتند از [1]:

اولا: مخارج ساختن،برپا داشتن، سوار کردن،نگهداری یا کمک فنی که در مورد کالاهایی واردشده مانند دستگاه ها،ماشین آلات یاتجهیزات صنعتی که پس از ورود برعهده گرفته می شود.

ثانیا هزینه حمل ونقل پس از ورود

ثالثا: حقوق ومالیاتهای کشور وارد کننده

هُ) عدم ارتباط خریدار وفروشنده

خریدارد وفروشنده نباید با یکدیگر ارتباط داشته باشند یعنی نباید:

۱- اعضای ارشدیا مدیران کسب وکار یکدیگر باشند.

۲- قانونا شریک درکسب وکار یکدیگر شناخته شوند.

۳- کارفرما ومستخدم باشند.

۴- شخصی باشد که به طورمستقیم یا غیر مستقیم ۵درصد یا درصد بیشتری از رای تعیین کننده مبتنی برسرمایه سهام هر دوطرف رادرتملک داشته یا کنترل کند.

۵- یکی از آنان به طورمستقیم یا غیرمستقیم دیگری را کنترل کند. (یادداشت تفسری ضمیمه ۱ ماده ۱۵ابراز می دارد که از لحاظ این موافقت نامه هنگامی پذیرفته است که یک شخص،شخ دیگر را کنترل می کندکه اولی از لحاظ حقوقی،یاعملا

[1] -kumar Ratnesh/op.cit/p.59

www.SID.ir

Archive of SID

درموقعیت اعمال محدودیت بردیگری باشد ویا تحت هدایت آن قرارداشتهباشد وضمنا اصطلاح اشخاص در موارد مورد نیاز شامل اشخاص حقوقی نیز می گردد)

۶- هردوبه طور مستقیم یا غیرمستقیم تحت کنترل شخص ثالثی باشد.

۷- اعضای یک خانواده باشند [۱]

البته علی رغم وجود این ارتباط که می تواند مانع از اعمال روش ارزش معملاتی در محاسبه حقوق وعوارض گمرکی گردد چنانچه وارد کننده موارد زیر را اثبات نمایدرابطه فوق مانع استفاده گمرک از روش های ارزش معاملاتی نخواهد شد.

۱- رابطه موجود تاثیری به قیمت کالا نداشته باشد. [۲]

۲- ارزش معاملاتی کالا به یکی از ارزشهای موجوددرهمان زمان یا حدودا درهمان زمان نزدیک است که عبارتند از:

اولا: ارزش معاملاتی در فروش کالاهای همسان یا مشابه به خریداران غیر مرتبط جهت صدور به همان کشور وارد کننده.

ثانیا:ارزش گمرکی کالای همسان یا مشابهی که طبق مقررات ماده ۵ موافقت نامه تعیین شده است.

ثالثا:ارزش گمرکی کالای همسان یا مشابهی که طبق مقررات ماده ۶موافقت نامه تعیین شده است.

[۱]-موافقت نامه ارزشگذاری گمرکی ماده ۱۵ بند ۴

[2] -http://www.irtr.gov.ir/pages/WTO

www.SID.ir

Archive of SID

لازم به توضیح است که دراعمال سه معیار فوق به تفاوتهای محرز در سطوح تجاری،سطوح مقداری وعناصر برشمرده شده جهت تعدیلات لازم (ماده ۸ موافقت نامه ارزش گذاری گمرکی) وهزینه هایی که فروشنده در فروشهایی متقبل می شود که در آنها او وخریدار غرمرتبط اند ودر فروشهایی که او وخریدار مرتبط اند ومتقبل نمی شود توجه متقضی خواهد شد. [۱]

بنابراین،این واقعیت که خریدار وفروشنده درقالبهای اشاره شده با یکدیگر مرتبط هستند به خودی خود دلیلی برای غیرقابل قبول تلقی کردن ارزش معاملاتی می تواند باشد.درصورتی که باتوجه به اطلاعاتی که واردکننده ارائه کرده یا به طریق دیگر فراهم آمده برای ادارات گمرک آشکار گردد که ارتباط مزبور بر قیمت کالا اثر داشته است باید ادله خود را در صورت درخواست (واردکننده) به صورت کتبی به وی ابلاغ وبه اوفرصت مقتضی جهت پاسخگویی دهد. [۲]

بخش چهارم: سایر رو شهای ارزش گذاری گمرکی

درمواردی که ارزش معاملاتی وجودندارد یابه دلایل انحراف قیمت،درنتیجه وجود بعضی شرایط این ارزش به عنوان ارزش گمرکی مورد قبول نیست موافقت نامه پنج روش دیگری را برای ارزش گذاری گمرکی تعیین می کندکه می بایست به ترتیب به اجرا گذشته شوند.این ۵ روش در موافقت نامه ارزش گذاری گمرکی مورد بررسی قرارگرفته اند که عبارتند از:

روش ۱:ارزش معاملاتی کالای همسان [۳]

[1] -http://www.gov.ir/pages/WTO

[۲]-ماده ۱ بند ۲ قسمت الف و ب و یادداشت تفسیری همین ماده

[3] -Transaction value of similar goods

www.SID.ir

Archive of SID

روش ۲:ارزش معاملاتی کالای مشابه [۱]

روش ۳:ارزش استنتاجی یا قیاسی [۲]

روش ۴:ارزش محاسباتی [۳]

روش ۵:روش مرکب ب استفاده از روش های قبلی.

گرچه برای تعیین ارزش گمرکی کالای وارداتی روشهای فوق باید به ترتیب به مرحله اجرا گذاشته شوند اما استثنائا درصورت درخواست وارد کننده (گان)امکان جابجایی روش های قیاسی و محاسباتی با یکدیگر وجود دارد ولی به هرصورت ادارات گمرک بنابه تشخیص خود نمی تواند چنین اقدامی را به عمل آورد.

نتیجه گیری

قواعد ارزش گذاری گمرکی باعث اطمینان کشورهای عضو می گردد زیرا هر کشور عضو منافع مقرر شده در جداول تعرفه ای خود را به طور واقعی و بدون توسل به عوامل ومسائل پنهانی وغیرآشکار وموثر در نرخ های تعرفه ای به دیگر اعضا اعطا می نماید که قواعد مرتبط با امور گمرک وارزش گذاری گمرکی درجهت رعایت اصل دولت کامله الوداد، حذف، موانع تجاری و آزادی تجارت می باشد. ازآنجا که برطبق مقررات دور توکیو ادارات گمرکات کشورهای عضو برای رد ارزش اعلامی از سوی وارد کنندگان با محدودیت هایی مواجه بود،درنتیجه ابتکار عمل این دسته از کشورها درخلال دور اروگوئه تصمیم راجع به

[1] -Transaction value of similar goods
[2] -Deductive value
[3] -computed value

www.SID.ir

Archive of SID

«مواردی که ادارات گمرک درخصوص صحت یا دقت ارزش اعلامی تردید دارند که تحت عنوان «تصمیم راجع به انتقال بار اثبات » نیز شناخته می شود اتخاذ گردیدد که در واقع نقص موجود در مقررات دور توکیو را پر می کرد واختیارات ادارات گمرک را درمورد عدم پذیرش ارزش معاملاتی افزایش می داد. بنابراین برخلاف مقررات دورتوکیو که درصورتی که گمرک ارزش معاملاتی اعلامی وارد کننده را رد می رد بارمسئولیت اثبات به عهده گمرک قرار می گرفت بنابر تصمیم متخذه در دور اروگوئه هنگامی که گمرک برپایه اطلاعات راجع به قیمت ها یا سایر داده های موجود دلایلی داشت تا در مورد صحت یا دقت اسنادی که وارد کنندگان در پشتیبانی از اظهارنامه ارائه داده اند تردید کند بار اثبات را برعهده وارد کنندگان قرار می دهد. برای تضمین این امر که گمرک ارزش معاملاتی را دراین موارد برمبنای عینی رد نماید تاثیر گذاری مقررات سازمان تجارت جهانی برایجاد نظم هرچه بیشتر درارزش گذاری گمرکی کالا بسیار قابل توجه می باشد،که این تاثیر گذاری با ایجاد روش مبتنی بر ارزش واقعی کالا نمایان تر می گردد. ارزش واقعی باید قیمتی باشد که کالای مورد نظر درزمان ومکان تعیین شده در قوانین کشور وارد کننده به آن قیمت فروخته یا جهت فروش به جریان عادی تجارت، تحت شرایط رقابتی کامل عرضه گردد. تاحدی که قیمت این کالا یا کالای مشابه برحسب مقدار در معامله ای خاص تعیین می گردد. درصورتی که ارزش واقعی کالا موجود نباشد ارزش گذاری برپایه روش های کالای همسان یا مشابه، یا استنا جی، محاسباتی ویا ترکیبی از تمام روش های گفته شده قبل می باشد. بنابراین روش های ارزش گذاری سازمان تجارت جهانی مکمل روش های قبل بوده ونواقص سیستم های قبل رابرطرف می نماید. باتوجه به اهمیت مطلب وبه منظور هماهنگ کردن مقررات بین کلیه ی کشورهای عضو سازمان واجتناب ازاینکه قوانین مبدا متعدد ومختلف کشورها خود تبدیل به مانعی فرا راه تجارت نشوند وبه حقوق اعضا لطمه نزنند این قواعد (مبدا)درجهت تسهیل اصل رقابت

www.SID.ir

Archive of SID

منصفانه، شفاف سازی وقابلیت پیش بینی اعمال می شوند. به واقع می توان گفت اصول سازمان تجارت جهانی درجهت اهداف،قواعد شکلی وماهوی این سازمان وبه نحوی تبیین وتدوین شده اند که هم جهت بامنافع اکثر کشورهای جهان خاصه کشورهای درحال توسعه هستندکه نقایص موجود دراین قواعد به دلیل عدم دقت درزمان تدوین ونبود مرزبندی شفاف دراین زمینه می باشد. لذا یکی از اصلی ترین موضوعاتی که درخصوص سازمان تجارت جهانی مطرح است بحث تجزیه وتحلیل هزینه ها وفایده های آثار الحاق ایران به آن وشفاف سازی فضای پیش روی اقتصاد ایران است. بنابراین برداشتن گامهاموثر دراستفاده حداکثری از این فرصت لازم است مراجع مربوط از تمام ظرفیت ها برای کسب توانمندی های علمی،فنی وتخصصی وافزایش قدرت چانه زنی درجهت پیشبرد منافع کشور طی مراحل الحاق استفاده نمایند.

www.SID.ir

Archive of SID

منابع وماخذ

۱- . امید بخش اسفندیار،مرکز تجارت بین المللی ودبیرخانه مشترک المنافع راهنمای تجاری دور اروگوئه،موسسه مطالعات وپژوهشهای بازرگانی،۱۳۷۵.

۲- ایروانی محمدجواد،تجارت در آینده ودرآمدی برسازمان تجارت جهانی،انتشارات موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی ۱۳۸۸

۳- امید بخش اسفندیار،سازمان تجارت جهانی ساختار قواعد وموافقت نامه ها،شرکت چاپ ونشربازرگانی،۱۳۸۵.

۴- اشرف زاده حمیدرضا،سازمان تجارت جهانی،تهران وزارت امورخارجه مرکزچاپ انتشارات ۱۳۸۸

۵- امیدبخش اسفندیار ومسعود طارم سری،آشنایی با موافقت نامه عمومی تعرفه وتجارت گات،موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی،۱۳۷۵.

۶- ایروانی محمد جواد،شناخت سازمان تجارت جهانی،موسسه مطالعات وپژوهشهای بازرگانی،۱۳۸۵

۷- خزایی حسین،حقوق تجارت بین الملل جلد پنجم،نشر قانون،۱۳۸۸.

۸- صادقی یارندی وطارم سری مسعود،فرهنگ توصیفی اصطلاحات تجارت بین الملل وسازمان تجارت جهانی،انتشارات موسسه مطالعات وپژوهشهای بازرگانی ۱۳۸۷.

۹- زاهدان طلبان علی،سازمان تجارت جهانی ساختار قواعد وموافقت نامه ها، شرکت چاپ ونشربازرگانی ۱۳۸۷.

www.SID.ir

Archive of SID

۱۰- طارم سری مسعود،اینکوترمز ۲۰۰۰،اتاق بازرگانی بین المللی،موسسه مطالعات وپژوهشهای بازرگانی ۱۳۸۵.

۱۱- طارم سری مسعود...اسناد حقوقی سازمان تجارت جهانی، موسسه مطالعات وپژوهشهای بازرگانی،۱۳۸۵.

۱۲- آندره ساپر،تنظیم و ویرایش احمد اخوی،مسایل وتحولات تجارت بین المللی از گات تا سازمان جهانی تجارت،موسسه مطالعات وپژوهشهای بازرگانی،۱۳۸۵.

۱۳- آنیائوکو آمکا، مترجم مرتضی محمد خان،سازمان تجارت جهانی قوانین و رویه ها، ۱۳۸۹.

www.SID.ir